

[A. C. Normann.]

Italien, man i hovedsagen bygger på fri handel med fisk og fiskeprodukter, eventuelt også, om der som led i den almindelige udvidelse eller som følge af kravene herom er ved at komme en løsning, samt om hvorvidt Danmark er aktivt i bestræbelserne for at komme videre på dette område.

Som stillingen er, er mit parti imidlertid indstillet på at stemme for lovens forlængelse. Det har her spillet en afgørende rolle, at erhvervenes organisationer enstemmigt er gået ind for forlængelsen.

Lynnerup Nielsen: Fremsættelse af forslag om forlængelse af loven om ind- og udførsel af fisk har vi jo oplevet gennem en lang række år, og der synes ikke at være så lyse udsigter på dette område, at en frigivelse ligger indenfor mulighedernes grænse. Det er vel også såre tvivlsomt, om vilkårene for ind- og udførslen af fisk i løbet af det år, for hvilket loven nu ønskes forlænget, vil udvikle sig sådan, at der bliver mulighed for lempelser på dette område.

Jeg kan altså tilsiage mit partis medvirken til lovforslagets fremme.

Søren Olesen: Mig bekendt har der i det forløbne år været ret gode afsætningsmuligheder for dansk fisk, og priserne har i hvert fald været gode og stabile. Jeg havde derfor håbet, at man ville have benyttet lejligheden til at komme bort fra denne kontrol med ind- og udførsel af fisk. Jeg forstår imidlertid, at man ønsker at beholde loven nærmest som et instrument til håndhævelse af handelsaftalerne. Der har været tilfælde, hvor ladninger er gået forkerte steder hen, gået i de forkerte halse, eller hvordan man nu skal udtrykke det. Jeg synes ikke, at den ulykke er så stor, at den helt kan ødelægge de handelsaftaler, vi har truffet.

Nu, da forholdene ligger ret gunstigt — og jeg kan ikke tro, man har særlig mange vanskeligheder nu — synes jeg, man skulle benytte lejligheden til at kræve, at denne lov ikke blev forlænget mere. Jeg kan ikke anbefale lovens forlængelse.

Fiskeriministeren (Chr. Christiansen): Jeg vil gerne takke for den tilslutning, der fra alle sider undtagen fra det ærede medlem

hr. Søren Olesens er blevet givet til det foreliggende lovforslag. Jeg skal gerne indrømme, at der for indeværende år er en fortsat god afsætning af fisk, men det har egentlig ikke nogen direkte forbindelse med denne lovgivning; deraf kan man ikke udlede, at loven vil være unødvendig.

Jeg må beklageligvis meddele det ærede medlem hr. A. C. Normann, at der egentlig ikke er sket nogen større forandringer med hensyn til liberaliseringen af fisk, siden vi havde loven til behandling sidst. Indenfor OEEC er der en særlig fiskerikomité, som arbejder med disse spørgsmål, og jeg ved, at der stadig føres forhandlinger; men trods vor meget aktive indsats er der ikke sket store forandringer. Jeg kan dog nævne, at der i de allerseneste dage er sket en vis liberalisering fra tysk side, således at saltvandsfisk er blevet fri, dog med undtagelse af rødspætter og skrubber. Der består altså stadigvæk nogle forbehold, men her er der faktisk sket en ganske lille forøgelse af liberaliseringen i de allerseneste dage.

Jeg takker for tilslutningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Derpå foretoges:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om støtte til nybygning af fiskerfartøjer m. v.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 37, fremsættelsen i tidenden sp. 57).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den sidste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om oprettelse af et kreditinstitut for fiskerierhvervet.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 43, fremsættelsen i tidenden sp. 58).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Johs. E. Larsen: Med henblik på de foreslåede ændringer i loven om støtte til ny-

[Johs. E. Larsen.]

bygning af fiskerfartøjer vil jeg gerne udtale min anerkendelse af den højtærede fiskeriministers bestræbelser for at fremskaffe midler til at dække det lånebehov, der har vist sig at være indenfor rammerne af denne lov.

Den tilpasning og modernisering, fiskerflåden undergår ved bygning af større kuttere og installation af nye tekniske anlæg, er en forudsætning for, at fiskerierhvervet herhjemme kan hævde sig i konkurrencen, idet den giver øgede fangstmuligheder og større sikkerhed til søs. Denne udvikling må samfundet i høj grad være interesseret i, men den kan under de nuværende stramme vilkår på pengemarkedet kun videreføres ved, at den støttelovgivning, der her er tale om, fortsættes i fornødent omfang.

Forslaget indeholder en bestemmelse om, at der til ombygning og modernisering af ældre fiskerfartøjer kan ydes lån på indtil 3 000 kr. mod sikkerhed i de pågældende fartøjer. Denne bestemmelse må ses som en håndsrækning til vanskeligt stillede indvandsfiskere. Jeg finder det udmærket, at denne kategori af fiskere også kommer i betragtning, men må dog samtidig sige, at 3 000 kr. forekommer mig at være et ret beskedent beløb, når der er tale om ombygning og modernisering af ældre fartøjer; men beløbets størrelse skål formentlig ses i forhold til det, der kan ydes til nybygning af fiskerfartøjer.

Det lovforslag, der går ud på en forhøjelse af udlånsgrænsen for lån i fiskeribanken fra 15 til 20 mill. kr., må som nævnt i selve forslaget ses på baggrund af det øgede lånebehov, der er en følge af den almindelige prisstigning og af den omstændighed, at der nu bygges større kuttere end tidligere. Det er nødvendigt, at udlånsgrænsen forhøjes, da fiskeribanken ellers ikke vil kunne løse sine opgaver i takt med den udvikling, fiskerierhvervet er inde i.

Jeg kan tilsi mit partis støtte til gennemførelse af de to lovforslag, der her foreligger til behandling.

Gideon: I modsætning til det forrige lovforslag, vi behandlede, er forslaget om støtte til nybygning af fiskerfartøjer sikkert kommet som noget af en overraskelse. Medens man tidligere på dette område lovgav år for

år, fraveg man ved loven af 31. marts 1954 dette princip, idet denne lov skulle gælde for en 3-årig periode. Der blev da for finansåret 1954—55 stillet 2 mill. kr. til disposition til de i loven angivne formål og for hvert af de følgende år 1 mill. kr. Dermed mente formentlig alle, at sagen var i orden for disse 3 år. Når der for finansåret 1954—55 stilledes 2 mill. kr. til disposition, skyldtes det, at der det år var et ekstraordinært behov for lån. I 1950 var der af Marshallmidlerne stillet et beløb på 5 mill. kr. til disposition, men dette beløb var i sommeren 1953 opbrugt, således at der ikke siden efteråret 1953 havde kunnet ydes lån. Der havde derfor hobet sig et antal låneandragender op, som straks ville lægge beslag på den ene million kroner, men ministeren mente dengang, at 1 mill. kr. ville være tilstrækkeligt i hvert af de to følgende år. Dette har altså vist sig ikke at være tilfældet.

Nu kommer den højtærede minister og meddele, at beløbene ikke slår til, idet der allerede foreligger låneansøgninger til et beløb af ca. 2 mill. kr., og med den efterspørgsel, der er efter lånene, må det forventes, at der vil komme til at foreligge låneansøgninger for et tilsvarende beløb i finansårets anden halvdel. Der stilles derfor nu forslag om, at lånebeløbet for hvert af de to år fordobles.

Desuden foreslås det, at ministeren får hjemmel til i særlige tilfælde efter enstemmig indstilling fra Fiskerflådens Fornyelsesnævn at yde lån til ombygning og modernisering af ældre fiskerfartøjer, hvilket der ikke tidligere har været mulighed for. Det oplyses i bemærkningerne til lovforslaget, at der ikke fra fiskeribanken kan ydes lån til dette formål. Hvis ændringen vedtages, vil det især være muligt at træde hjælpende til overfor indvandsfiskerne, og da der utvivlsomt er adskillige af dem, der er økonomisk vanskeligt stillet og har støtte behov for at få deres både i orden, kan jeg og mit parti med glæde slutte os til denne udvidelse af lovens formål. I det hele taget er det vel netop disse indvandsfiskere, der har haft og har den største fordel af de foranstaltninger, der her er tale om.

Derimod kunne der være grund til at stille sig lidt mere reserveret overfor den foreslåede udvidelse af statens lånevirkomhed. Vi er fra vor side klar over, at der for

[Gideon.]

tiden er en betydelig efterspørgsel efter lån, og vi har altid set med velvilje på denne sag og gør det også fremdeles. Rent bortset fra at vi alle ønsker at gøre vort til, at fiskernes virksomhed, der jo altid er underkastet vejrets luner, kan foregå så risikofrit som muligt, hvorfor de også må have mulighed for at skaffe sig solide, tidssvarende både, er der ved denne hjælp — det har vi altid lagt stor vægt på — i udpræget grad tale om hjælp til selvhjælp, og det må videre erkendes, at fiskerierhvervet sikkert gennemgående er det erhverv, der har vanskeligst ved at blive finansieret på sædvanlig måde gennem banker og sparekasser. Det drejer sig her om lån, for hvilke der i almindelighed kræves kaution, og vi ved alle, at det, ikke mindst i vore dage, ikke er let at stille en sådan kaution. Vi har derfor altid været velvilligt indstillet, når det drejede sig om støtte til fiskeriet.

Det eneste, der kunne få os til at nære betænkeligheder med hensyn til dette lovforslag, er faktisk den nuværende økonomiske baggrund. Vi er jo desværre i dag således stillet, at vi ved enhver lejlighed, hvor det drejer sig om øgede krav til staten, må skele til denne baggrund; vi ved alle, at den økonomiske stilling maner til forsigtighed, til stor forsigtighed. Vi beklager mere end nogen anden, at stillingen er således, men sådan er det nu, og vi ved også, at regeringen har sit særlige ansvar for disse vanskelige økonomiske forhold. Det er efterhånden ikke så få midler, der gennem årene på forskellig måde er stillet til disposition for fiskerne og for hele fiskerierhvervet, men jeg tror, der kan være enighed om, at denne støtte har båret god frugt og givet rigelige renter i form af øget udbytte.

Jeg synes, der er grund til at nævne det ved denne lejlighed. Jeg kan anføre, at der i 1910 blev landet fisk her i landet til en værdi af ca. 14 mill. kr. og eksporteret for ca. 6 mill. kr., men i 1954 var den samlede fangst af fisk oppe på en værdi af 225 mill. kr., og samtidig blev der sendt fisk og fiskevarer til udlandet til et beløb af 225 mill. kr. Det er iøvrigt en fremgang på 10 pct. i forhold til året før. Og medens værdien af fiskerfartøjer og -redskaber i 1910 var henholdsvis 9 mill. kr. og 7 mill.

kr., var de tilsvarende værdier i 1954 henholdsvis ca. 167 mill. kr. og ca. 75 mill. kr. Disse tal viser mere end mange ord, hvilken rivende udvikling fiskerierhvervet i denne periode har gennemgået, og denne udvikling har vi kun grund til at glæde os over og vore fiskere grund til at være stolte af.

Når erhvervet har været inde i denne rivende udvikling, skyldes det naturligvis i første række fiskernes egen dygtiggørelse, deres vågenhed og initiativ og deres lyst til at optage nye metoder. Betegnende er det således, at der i 1954 var installeret ekkolod, der har vist sig at være et vigtigt hjælpemiddel såvel ved sildefiskeri som ved snurrevodsfiskeri, i ca. 900 fartøjer mod 525 i 1953.

Det må dog samtidig tilføjes, at den støtte, som staten på forskellig måde har ydet erhvervet, har haft en ikke uvæsentlig andel i denne fremgang. Derfor ser vi velvilligt — det vil jeg gerne betone endnu en gang — på dette lovforslag. Nu kan vi jo se nærmere på det i et udvalg; dèr vil vi kunne få nærmere oplysning om administrationen af denne udlånsvirksomhed og også nærmere overveje og drøfte det rent økonomiske på baggrund af vor hele økonomiske stilling, og så må vi se, om de oplysninger, vi får, kan bortvejre vore rent økonomiske betænkeligheder.

Det sidste lovforslag, vi behandler, drejer sig om fiskeribanken og går ud på en forhøjelse af udlånsgrænsen for lån mod sikkerhed i fartøjer fra 15 til 20 mill. kr. Forholdet er det, at den maksimumsgrænse, der hidtil har været, praktisk talt har været gældende siden 1932, da fiskeribanken blev oprettet.

Efter hvad jeg har fået oplyst, er der til det formål, som der her er tale om, pr. 31. oktober i år udlånt 13 mill. kr., medens der indtil samme dato er bevilget, men endnu ikke udbetalt, lån til et samlet beløb af 2,7 mill. kr. Det kunne altså se ud til, at man allerede havde overskredet grænsen, men forholdet er naturligvis det, at pengene først senere kommer til udbetaling, og når vi kommer til december termin, kommer der så mange terminsydelser ind, at der er dækning også for det beløb, hvormed de 15 mill. kr. tilsyneladende er overskredet.

[Gideon.]

Imidlertid er man altså i øjeblikket helt oppe ved grænsen for det udlån, der kan finde sted.

Dertil kommer, at man praktisk talt ikke i det sidste halve år har kunnet give yderligere lånetilsagn, og det har, efter hvad jeg har fået oplyst, bevirket, at der nu i fiskeribanken ligger låneansøgninger til et samlet beløb af henved 3 mill. kr., som man hidtil ikke har kunnet imødekomme.

Når der nu stilles forslag om en forhøjelse af det maksimale udlån, skyldes det, efter hvad jeg har forstået, i og for sig ikke, at antallet af låneandragender er blevet forøget, men det er begrundet i den stedfundne prisstigning og deri, at der kræves stadig større og dyrere både til det søgænde fiskeri; derfor har de lån, der ydes, måttet sættes betydeligt i vejret. Når man endvidere husker, at de gamle grænser er fastsat i 1933, må man indrømme, at det i virkeligheden er en beskeden forhøjelse, der her er tale om.

Samtidig er der grund til at nævne, at det her drejer sig om lån, som tilbagebetales over en kortere årrække, og at låntagerne — det må der også lægges mærke til — i virkeligheden betaler markedsrenten af de lån, der stilles til rådighed. Det tjener erhvervet til ære, at der i den tid, hvor denne udlånsvirksomhed har været drevet gennem fiskeribanken, praktisk talt ikke har været noget tab igennem den.

Der er ingen tvivl om, at denne udlånsvirksomhed har haft en meget væsentlig andel i den udvikling, som fiskerierhvervet har gennemløbet, og som jeg skildrede for lidt siden, og da denne udlånsvirksomhed, efter hvad der nu er oplyst for os, bliver praktiseret på en sådan måde, at den ikke bærer ved til inflationens ulmende ild, idet der ikke udlånes flere midler, end der på anden måde lægges beslag på, kan jeg på mit partis vegne anbefale lovforslaget til gennemførelse.

Jeg mener imidlertid, at vi må se også på dette lovforslag under en forhåbentlig kort udvalgsbehandling, for at vi kan få nærmere redegjort for fiskeribankens administration af udlånsvirksomheden, således som den har udviklet sig efter gennemførelsen af ændringerne i 1941; af lovforslaget

får man nemlig ikke mange oplysninger herom eller om de retningslinier, hvorefter administrationen foregår.

Jeg kan som sagt tilsige mit partis villige behandling af dette lovforslag.

Baagø-Hansen: Må jeg først gøre opmærksom på, at mit parti har valgt mig til ordfører angående lovforslaget om støtte til nybygning af fiskerfartøjer, medens det ærede medlem hr. Thestrup er ordfører med hensyn til lovforslaget om fiskeribankens udlån.

Må jeg dernæst sige, at der må da foreligge en trykfejl, når der i det førstnævnte af disse lovforslag i den foreslåede ændring til § 1 står:

„i hvert af finansårene 1954—55“;
det skal formentlig være: 1955—56 og 1956—57.

Selvom det af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at der til ministeriet er indgået låneansøgninger til et samlet beløb, som langt overstiger den ene million, der årlig er til rådighed til formålet i de kommende to finansår i henhold til den lov, vi vedtog den 31. marts sidste år, og selvom der også i mit parti er megen forståelse for fiskerierhvervets betydning, ikke mindst når vi tænker på den eksport, som erhvervet præsterer, har vi i det konservative folkeparti ikke ment at kunne give vor tilslutning til det foreliggende lovforslag, sådan som landets økonomiske forhold tegner sig for øjeblikket. Vi mener, at det tidspunkt nu er inde, da vi i folketinget ikke bør medvirke til yderligere pengeudpumpning, og at øget långivning fra statens side ikke bør finde sted, før forholdene har bedret sig og vi har fået hold på den voksende inflation. Vi vil derfor fra vor side foreslå, at gennemførelsen af lovforslaget om øgede midler til udlån til fiskerierhvervet til nybygning af fiskerfartøjer m. v. udsættes et års tid. Vi har den tro, at fiskerne ved nærmere eftertanke vil forstå denne holdning og vil kunne indse, at denne stillingtagen fra vor side, sådan som sagerne står, i virkeligheden også vil tjene dem selv bedst. Vi skal imidlertid ikke modsætte os, at sagen bliver underkastet en udvalgsbehandling, som det nu er foreslået; den vil vi naturligvis deltage i.

Thestrup: Jeg kan slutte mig til det ærede medlem hr. Gideons ønske om, at forslag til lov om ændringer i lov om oprettelse af et kreditinstitut for fiskerierhvervet bliver behandlet i et udvalg. Jeg må nemlig straks erkende, at jeg ikke helt kan se, hvad der egentlig ligger i dette lovforslag. Jeg kan naturligvis nok se, at det beløb, banken selv må låne, foreslås forhøjet fra 15 til 20 mill. kr., og at det beløb, banken må udlåne, foreslås forhøjet tilsvarende; jeg er naturligvis også bekendt med, at statens garanti derved udvides tilsvarende.

Hvad jeg derimod ikke kan se, er, af hvilken karakter statens økonomiske forpligtelser i henhold til denne lovgivning egentlig er. Hvorfra får banken de penge til låns, som den igen skal udlåne? Ved at slå efter i Greens Håndbog har jeg set, at bortset fra grundfonden har banken hidtil fået sine penge dels ved lån på gældsbeviser, dels ved udstedelse af kasseobligationer, men ret usædvanlige kasseobligationer, nemlig kasseobligationer, som hver er på 250 000 kr. Jeg kunne derfor ønske nærmere oplysning om, hvor disse penge er lånt, navnlig om de er lånt af staten eller af statsinstitutioner, og til hvilken rente de er lånt. Jeg kunne også ønske nærmere oplysning om, hvorledes udlån til fiskeriet sker. Sker det ved udlevering af kasseobligationer — og i bekræftende fald til hvilken kurs; thi de pågældende papirer er, såvidt jeg kan se, ikke børsnoterede — eller sker långivningen ved udbetaling kontant? Udbetales lånesummerne uden kurs- tab af nogen art, og hvilken rente betales der af disse lån? Jeg må måske have lov at tilføje, at det, der for mig vil have nogen betydning, er, hvorvidt der gennem denne lov gives tilskud fra staten til fiskerierhvervet gennem billigere rente, frihed for kurs- tab eller lignende.

Det er naturligvis ikke sådan, at jeg ikke udmærket godt kan unde fiskeriet, at noget sådant sker; jeg kan i og for sig slutte mig til det ærede medlem hr. Gideons udtalelser om fiskernes arbejde og deres farlige færd. Men i den tid, vi er inde i, med den stærke kreditstramning vi har, forekommer det mig, at vi må sørge for, at de forskellige erhverv er nogenlunde ens stillet med hensyn til at kunne opnå kredit og med hensyn til vilkårene for en sådan kredit. Vi er vel

også nu i højere grad end før nødt til at interessere os for, om der i en lov ligger mere eller mindre åbenbare tilskud fra statens side.

Med disse bemærkninger skal jeg henstille, at sagen kommer i udvalg, og jeg kan på mit partis vegne erklære, at vi er indstillet på en hurtig udvalgsbehandling.

A. C. Normann: På Vestjydsk Fiskeriforenings generalforsamling i Lemvig i afvigte sommer, hvor den højtærede fiskeriminister overfor fiskerne gjorde folketinget ansvarligt for, at han kun havde 1 mill. kr. til rådighed til de formål, som omhandles i det foreliggende lovforslag om støtte til nybygning af fiskerfartøjer, tillod jeg mig at tage ordet og bemærke til den højtærede fiskeriminister, at det måske ikke var helt korrekt at gøre folketinget ansvarligt for, at han ikke havde tilstrækkelige midler; det kunne være et spørgsmål, om ikke regeringen var den ansvarlige part, i alt fald så længe regeringen ikke havde anmodet folketinget om at få flere penge stillet til rådighed til dette formål. Jeg lovede ved den lejlighed den højtærede fiskeriminister, at såfremt han ville gøre et forsøg i så henseende, skulle jeg bistå ham, så meget jeg kunne, idet jeg iøvrigt skønnede, at der var en vis sandsynlighed for, at han ville få et flertal i folketinget med sig. Dette har den højtærede minister nu taget konsekvensen af, og jeg vil gerne her bekræfte, at han har mit partis tilslutning og tilsagn om, at vi vil være med til at bevilge det pågældende beløb.

Vi vil også gerne være med til ændringen til § 2, hvorefter der også kan gives lån til ombygning og modernisering af ældre fiskerfartøjer. Jeg tror, det er en bestemmelse, som mange vanskeligt stillede mindre fiskere vil glæde sig over; mange af dem vil kunne udnytte denne bestemmelse på en måde, der er til fordel for alle parter i samfundet.

Det er også med glæde, jeg på det radikale venstres vegne giver tilsagn om medvirken til gennemførelse af lovforslaget om ændringer i loven om fiskeribanken. Jeg kan ikke se andet, end at det er rimeligt at imødekomme fiskeriets hovedorganisationers ønske om udvidelse af fiskeribankens samlede lånemasse. Det er som regel over-

[A. C. Normann.]

ordentlig vanskeligt at finde frem til tilfredsstillende låneformer for erhvervsområder, hvor enkeltbedrifter ikke drives i forbindelse med fast ejendom. Fiskeribanken — for nu at bruge dette misvisende navn; der er jo egentlig her tale om en kreditforening — har imidlertid formået under en god ledelse at drive sin finansieringsvirksomhed sådan, at den har været til overordentlig gavn for erhvervet, og den har samtidig kunnet gennemføre sin finansiering på en måde, som har medført yderst ringe tab på bankens engagementer.

Det er udfra det radikale venstres almindelige synspunkter om erhvervenes finansierings- og ejerforhold en glædelig ting, at medens andre lande har set deres fiskerflåde koncentreret på ganske få hænder eller i hvert fald ofte med et stort antal fartøjer i hånden på en enkelt mand eller et enkelt selskab, er det stadig hovedreglen hos os, at den enkelte fiskeskipper sejler sit skib og — i modsætning til større redere — leder arbejdet selv og deler arbejdets kår med sit mandskab. Jeg tænker også, at dette sammen med fiskeriets udbyttedelingsordning har bidraget til det gode forhold, der har rådet mellem ejere og medarbejdere i fiskeribranchen, hvor både det normale ejerforhold og det normale samarbejdsforhold efter det radikale venstres synspunkt er ordnet på en måde, der for mange andre brancher egentlig kunne stå som forbillede.

Vi lægger vægt på, at denne demokratiske ejerform bevares, og hertil yder fiskeribanken en god støtte. Der kan fås lån i nybygninger til 5 pct., og for tiden er kursen 90 ved en løbetid på 15 år og, såvidt jeg ved, endda 94½ ved en løbetid på 7½ år. Der finder stadig en udvikling sted henimod større kuttere, og konsekvensen heraf må vi tage, hvis vi vil være med i kapløbet om at udnytte havets værdier. Den enorme stigning i industrifiskefangsten har endvidere medført behov for større og mere rationelle både. En forbedring af lånemulighederne vil betale sig både for fiskerne og for samfundet; der er hårdt brug for lån, og jeg håber for mit vedkommende, at den udvalgsbehandling og senere de folketingsforhandlinger, der vil blive tale om, vil medføre, at de ønsker, organisationerne har givet udtryk for, bliver opfyldt.

Lynnerup Nielsen: Jeg kunne ønske at spørge den højtærede fiskeriminister, om det ikke ville være rigtigt, når det nu i ændringen til § 2 i lovforslaget angående støtte til nybygning af fiskerfartøjer foreslås, at der også kan ydes lån til modernisering af visse ældre fartøjer, da også at lade det fremgå af lovforslagets titel, at ældre fartøjer er med inde under loven. Jeg ved ikke, om det vil være rigtigt, men jeg henleder opmærksomheden derpå.

Lånebehovet har jo vist sig at være betydeligt større, end det egentlig var ventet, da loven blev vedtaget; ellers havde man vel nok foreslået, at der for de to finansår 1955—56 og 1956—57 blev stillet det samme beløb til rådighed som for finansåret 1954—55. Her spiller det forhold ind, at det nu er betydelig mere kostbart at sætte et nybygget fiskerfartøj i vandet, end det har været tidligere. De større både bliver vel også bedre udrustet, og mange andre forhold bidrager til stigningen i anskaffelsesprisen.

Det kan måske være tvivlsomt, om den million, som nu yderligere stilles til rådighed til lån i årene 1955—56 og 1956—57, vil være tilstrækkelig, så meget mere som der nu foreslås adgang til lån til modernisering af ældre fartøjer, hvortil der utvivlsomt vil medgå betydelige beløb. Det er, som det allerede er sagt, meget nødvendigt, at disse beløb stilles til rådighed. Det er nødvendigt af hensyn til sikkerheden til søs, og for at vor fiskerflåde kan holde den standard, den har, og være tilstrækkelig sødygtig til at hjembringe de fangster til store millionbeløb, som er skildret her. Der er ingen tvivl om, at de midler, der stilles til rådighed, vil blive fuldt udnyttet; det viser både den højtærede ministers fremsættelsestale og de bemærkninger, der ledsager lovforslaget.

Jeg kan tilsige mit partis velvillige medvirken til, at dette lovforslag vedtages; således at der stilles 1 mill. kr. mere til rådighed i de to år, som lovforslaget omhandler.

Også mit parti kan give tilslutning til, at udlånsgrænsen for fiskeribanken forhøjes med 5 mill. kr., nemlig fra 15 til 20 mill. kr. Det fremgår såvel af bemærkningerne som af ministerens fremsættelsestale, at udlånene nærmer sig betænkeligt de 15 mill. kr., og at der derudover er indkommet så mange

[Lynnerrup Nielsen.]

ansøgninger, at det må være indlysende, at udlånsgrænsen må forhøjes med de 5 mill. kr. Etableringsudgifterne for fiskerflåden er jo meget store; de har ligesom alt andet, der vedrører denne erhvervsgren, været genstand for en overordentlig prisstigning.

Det forekommer mit parti, at de to foreliggende lovforslag vil være til stor nytte for fiskerierhvervet, og vi giver begge lovforslag vor velvillige tilslutning.

Søren Olesen: Forslaget om at udvide støtten til nybygning af fiskerfartøjer m. v. begrundes med, at behovet har været større, end man havde ventet. Nu skal man jo altid være en lille smule forsigtig med at imødekomme ethvert behov, det er nemlig således, at behovet nemt stiger med den lette adgang til hjælp. Vi har set f. eks. ved byggestøttelånene, at der er behov for meget mere, end der er bevilget penge til, og det gælder vist alle statslånsområder, at behovet altid synes at være større end de midler, der er stillet til rådighed. Dette kan have sin grund i, at selv de, som måske er velstillede og godt kunne bygge et fiskerfartøj — som der jo her er tale om — uden at opnå statslån, naturligvis, når der er adgang til statslån, også ønsker at gøre brug af denne adgang. Det er der ikke noget mærkeligt i, men det er et spørgsmål, i hvor høj grad man skal imødekomme det stigende behov.

Mit parti er altid noget betænkeligt ved at udvide statslånsområdet, og vi mener også i dette tilfælde, at man ikke bør skride til en udvidelse, men holde sig til de bevilninger, der er givet i loven, som den blev vedtaget i fjor.

Derimod ser vi noget anderledes på udvidelsen af fiskeribankens område. Denne bank er i virkeligheden fiskernes kreditforening. Den har virket godt, og jeg har lagt mærke til, at da loven blev vedtaget i 1932, havde man faktisk sat grænsen ved 20 mill. kr.; men som vi ser af opgørelsen i bemærkningerne til lovforslaget, har der i

en lang årrække ikke været brug for så stort et beløb, hvorfor man i 1941 nedsatte maksimum til 15 mill. kr. Vi kan derfor godt gå med til en udvidelse på dette område; da loven går imod den direkte statsfinansiering, vil vi naturligvis ikke udelukke fiskerierhvervet fra at skaffe sig lånemuligheder på anden måde.

Fiskeriministeren (Chr. Christiansen): Jeg vil gerne takke de ordførere, der har givet tilslutning enten til det ene eller til begge lovforslag. Da der er fremsat ønske om udvalgsbehandling, vil man måske undskylde, at jeg ikke kommer ind på altfor mange enkeltheder. Jeg regner med, at de spørgsmål, der står i forbindelse med sagen, vil være velegnede til, at ministeriet kan fremlægge dem for det kommende udvalg.

Når man fra statens side har sat ind med en lånevirkksomhed på dette område, er det — som det iøvrigt er nævnt af forskellige ordførere — fordi fiskerierhvervet indtager en ganske særlig plads, idet det ikke kan opnå lån efter de gængse principper for lån i fast ejendom og derfor har vanskeligheder med finansieringen. Dertil kommer, at vi er stærkt interesserede i at få den størst mulige sikkerhed til søs. Det at drive fiskeri er jo at sætte livet på spil, hvergang man forlader bolværket, og staten bør i hvert fald ikke holde sig tilbage, hvis den på rimelig måde kan hjælpe med til gennemførelse af den størst mulige sikkerhed.

Vi har ønsket den foreslåede tilføjelse til § 2 i loven om nybygning af fiskerfartøjer for at komme de dårligst stillede indvandsfiskere i møde. Jeg skal naturligvis gerne erkende, at der kunne have været brug for et større beløb end de 3 000 kr., men vi har ment, at dette var et rimeligt beløb, og det har også fundet tilslutning fra hvervenes side.

Til det ærede medlem hr. Gideon kan jeg sige, at jeg egentlig ikke havde ønsket, at vi skulle have loven frem igen. Da den blev vedtaget for et års tid siden, håbede jeg,

[Fiskeriministeren.]

at den 3-årige ordning ville være tilstrækkelig, men det viste sig, at udviklingen tog en helt anden fart, end man på det tidspunkt kunne regne med. Iøvrigt er det jo hjælp til selvhjælp, og jeg vil gerne føje til, at der egentlig ikke er tale om øgede krav til staten og statskassen, idet en opførelse, jeg har fået, klart viser, at de tab, som staten har haft på udlån på forskellig måde — og her drejer det sig altså udelukkende om nybygning af fiskerfartøjer m. v. — fra beskæftigelsesfonden, fra Marshallkontoen, fra statskassen og fra fiskeribanken, ikke engang beløber sig til 50.000 kr. fra 1945 til nu. Der er ganske vist nogle tab på Færøfartøjer, men det har jo egentlig ikke nogen forbindelse med den her foreslåede lovgivning. Jeg synes derfor, at man med god samvittighed kan sige, at staten her ikke egentlig pådrager sig udgifter. Pengene går ud, men de kommer ind igen, og vi har i virkeligheden haft meget få tab.

I tilslutning til den bemærkning, det ærede medlem hr. Gideon gjorde om fiskeriets eksportudbytte, vil jeg gerne meddele, at der for indeværende år indtil den 8. oktober var en eksportindtjening på 192,6 mill. kr. mod i samme periode i 1954 170,5 mill. kr., altså en ganske betragtelig forøgelse, som jeg synes taler til erhvervets store fordel.

Med hensyn til fiskeribanken tror jeg, det vil være rimeligt, at vi drøfter spørgsmålene nærmere. Jeg ville tro, enhver kan se, at der er tale om en beskeden forhøjelse, som ligger på den rent forretningsmæssige linie.

Det ærede medlem hr. Baagø-Hansen mente, at der var en trykfejl i lovforslaget om støtte til nybygning af fiskerfartøjer. Jeg mente i starten det samme, men efter at jeg har undersøgt det nærmere og sammenlignet ændringsforslaget til § 1 med den gældende lov, er jeg klar over, at der ingen trykfejl er. Det er fuldstændig, som det skal være, men jeg indrømmer, at hvis man ikke fordyber sig meget nøje i det, kan man godt tro at opdage en trykfejl.

Jeg er naturligvis meget ked af, hvis man fra konservativ side mener, at vi skal standse denne lovgivning et års tid eller

kun bruge det beløb, der allerede er til rådighed. Det ærede medlem hr. Baagø-Hansen sagde, at fiskerne ville forstå det. Det vil jeg tvivle meget om, da netop fiskerne meget stærkt og energisk har opfordret mig til at møde med dette forslag, og da man fra de ledende organisationers side har understøttet det forslag, der her er fremsat.

Til det ærede medlem hr. Thestrup vil jeg kun sige om fiskeribanken, at staten yder ikke nogen skjult hjælp her. Det er ikke sådan, at vi selv låner til dyr rente og låner ud igen til billig rente. Men det kan jeg gøre nærmere rede for i udvalget. Der er en ganske særlig ordning, og der foreligger ikke noget som helst i den omtalte retning.

Det ærede medlem hr. A. C. Normann mindede mig om, hvad jeg havde sagt i Lemvig. Det kan være, at jeg fik det sagt lidt for skarpt. Det, jeg egentlig mente, var, at jeg kunne ikke nå videre, medmindre folketinget ville ændre loven, og det er et forslag herom, som i dette øjeblik er til behandling i det høje ting.

Jeg må give varm tilslutning til det, det ærede medlem hr. A. C. Normann sagde om at bevare fiskerfartøjerne på de enkelte skipperes hænder og dermed også bevare hele den særlige økonomiske ordning, vi har ombord på praktisk talt alle danske fiskerfartøjer. Den gør nemlig, at det danske fiskeri i hele sin form bliver ganske anderledes, end fiskeriet er i mange andre lande, og jeg synes personlig, efter at have stiftet bekendtskab med andre landes forhold i denne henseende, at det er gode arbejdsvilkår, vi har herhjemme, og at vi må gøre, hvad vi kan for at fastholde denne linie. Det er efter min mening en god gerning.

Det ærede medlem hr. Lynnerup Nielsen gjorde en bemærkning om de ældre fartøjer. Det skal jeg kigge nærmere på.

Til det ærede medlem hr. Søren Olesen vil jeg gerne sige, at han må ikke tro, at vi med denne ene million ekstra er i stand til at imødekomme ethvert behov, ethvert låneønske, der måtte komme fra fiskerne. Det er meget langt fra; så skulle vi have foreslået større beløb end den ene million mere. Jeg er derfor ked af, at han som

[Fiskeriministeren].

repræsentant for en egn, hvor der dog er et stort fiskeri, ikke mener, at der er grundlag for at yde denne støtte.

Jeg gentager min tak til de ærede ordførere, der gav tilslutning til lovforslagene. Jeg skal være villig til sammen med udvalget at klare de problemer op, som det måtte være ønskeligt at få opklaret.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Johs. E. Larsen: Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Første næstformand (Arnth Jensen): Der er ikke mere på dagsordenen.

Udvalget angående forslag til lov om en særlig ydelse til alders- og invaliderentemodtager m. fl. og forslag til lov om en særlig ydelse til alders- og invaliderentemodtagere m. fl. [af Ragnhild Andersen m. fl.] har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 4. november, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændringer af lov om folkeskolen,

forslag til lov om gymnasieskoler,

forslag til lov om folkeskolen [af Marius Buhl m. fl.]

og

forslag til lov om gymnasieskoler [af Marius Buhl m. fl.].

2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændringer i lov om støtte til nybygning af fiskerfartøjer m. v.

og

forslag til lov om ændringer i lov om oprettelse af et kreditinstitut for fiskerierhvervet.

3) *Valg af 1 stedfortræder til landsnævnet for børneførsorg.*

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om menighedsråd.

5) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om nedsettelse af et udvalg til overvejelse af samarbejdet mellem de for landets økonomiske politik bestemmende faktorer [af Bertel Dahlgaard m. fl.].

Mødet hævet kl. 18¹.

14. møde.

Fredag den 4. november kl. 13.

Formanden: I skrivelse af 3. d. m. anmoder statsministeren under henvisning til § 5 i lov nr. 60 af 12. marts 1955 om Færøernes Realkreditinstitut om, at der af folketinget må blive udpeget 2 medlemmer til instituttets rådgivende repræsentantskab.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændringer af lov om folkeskolen,

forslag til lov om gymnasieskoler,
forslag til lov om folkeskolen [af Marius Buhl m. fl.]

og

forslag til lov om gymnasieskoler [af Marius Buhl m. fl.].

Valgt blev: *Horn, Kaj Andresen, Bundvad, Lysholt Hansen, Hougaard, Kolbjørn, Sofie*